Europos Parlamentas
2024-2029

PRIIMTI TEKSTAI

P10_TA(2026)0217

2025 m. Komisijos ataskaita dėl Albanijos

2026 m. birželio 17 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl 2025 m. Komisijos ataskaitos dėl Albanijos (2025/2250(INI))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į Europos Bendrijų bei jų valstybių narių ir Albanijos Respublikos stabilizacijos ir asociacijos susitarimą[1],

– atsižvelgdamas į 2009 m. balandžio 24 d. Albanijos pateiktą paraišką dėl narystės ES,

– atsižvelgdamas į 2021 m. rugsėjo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/1529, kuriuo nustatoma Pasirengimo narystei paramos priemonė (PNPP III)[2],

– atsižvelgdamas į 2024 m. gegužės 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2024/1449, kuriuo nustatoma Vakarų Balkanų reformų ir ekonomikos augimo priemonė[3],

– atsižvelgdamas į 2020 m. vasario 5 d. Komisijos komunikatą „Stojimo proceso stiprinimas. Įtikima ES perspektyva Vakarų Balkanų šalims“ (COM(2020)0057),

– atsižvelgdamas į 2022 m. liepos mėn. Tarybos patvirtintą ES derybų su Albanija programą, kurioje išdėstytos Albanijos stojimo į ES derybų gairės ir principai,

– atsižvelgdamas į 2023 m. lapkričio 8 d. Komisijos komunikatą „Naujas Vakarų Balkanų ekonomikos augimo planas“ (COM(2023)0691),

– atsižvelgdamas į Albanijos reformų darbotvarkę, pateiktą pagal ES

---

1 OL L 107, 2009 4 28, p. 166, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2009/332/oj.
2 OL L 330, 2021 9 20, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1529/oj.
3 OL L, 2024/1449, 2024 5 24, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1449/oj.

Vakarų Balkanų reformų ir ekonomikos augimo priemonę ir Komisijos patvirtintą 2024 m. spalio 23 d.,

– atsižvelgdamas į 2025 m. liepos 8 d. Komisijos komunikatą „2025 m. teisinės valstybės principo taikymo ataskaita“ (COM(2025)0900) ir prie jo pridėtą Komisijos tarnybų darbinį dokumentą „2025 m. teisinės valstybės principo taikymo ataskaita. Šalies skyrius: teisinės valstybės principo taikymo padėtis Albanijoje“ (SWD(2025)0928),

– atsižvelgdamas į 2025 m. lapkričio 4 d. Komisijos komunikatą „2025 m. komunikatas dėl ES plėtros politikos“ (COM(2025)0690) ir į prie jo pridėtą Komisijos tarnybų darbinį dokumentą „2025 m. ataskaita dėl Albanijos“ (SWD(2025)0750),

– atsižvelgdamas į 2025 m. spalio 23 d. Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos Demokratinių institucijų ir žmogaus teisių biuro (ODIHR) rinkimų stebėjimo misijos galutinę ataskaitą dėl 2025 m. gegužės 11 d. Albanijoje įvykusių parlamento rinkimų,

– atsižvelgdamas į 2025 m. gruodžio 17 d. Briuselyje įvykusio ES ir Vakarų Balkanų aukščiausiojo lygio susitikimo deklaraciją,

– atsižvelgdamas į 2018, 2020 ir 2021 m. atitinkamai Sofijoje, Zagrebe ir Brdo pri Kranju vykusius ES ir Vakarų Balkanų aukščiausiojo lygio susitikimus ir jų deklaracijas,

– atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas dėl Albanijos,

– atsižvelgdamas į savo 2026 m. kovo 11 d. rezoliuciją dėl ES plėtros strategijos[4],

– atsižvelgdamas į 2026 m. vasario mėn. organizacijos „Transparency International“ paskelbtą 2025 m. korupcijos suvokimo indeksą,

– atsižvelgdamas į 2025 m. kovo mėn. organizacijos „Žurnalistai be sienų“ paskelbtą 2025 m. pasaulio spaudos laisvės indeksą,

– atsižvelgdamas į 2025 m. birželio 11 d. Pasaulio ekonomikos forumo Pasaulinę lyčių nelygybės ataskaitą,

– atsižvelgdamas į savo Darbo tvarkos taisyklių 55 straipsnį,

– atsižvelgdamas į Užsienio reikalų komiteto pranešimą (A10-0141/2026),

A. kadangi ES plėtra tebėra strateginė investicija į taiką, saugumą, stabilumą ir demokratinį, socialinį ir ekonominį vystymąsi visame Europos žemyne;

B. kadangi Albanija išlaikė aiškią ir nuoseklią strateginę narystės ES kryptį ir parodė, kad yra visapusiškai prisiderinusi prie ES bendros

---

4 Priimti tekstai, P10_TA(2026)0077.

užsienio ir saugumo politikos, be kita ko, taikydama ES ribojamąsias priemones Rusijai ir Baltarusijai ir remdama Ukrainą balsuojant dėl JT Generalinės Asamblėjos rezoliucijų;

C. kadangi Albanijai 2014 m. suteiktas ES šalies kandidatės statusas, 2022 m. liepos mėn. ji pradėjo stojimo derybas, 2023 m. lapkričio mėn. sėkmingai užbaigė peržiūros procesą ir laikotarpiu nuo 2024 m. spalio 15 d. iki 2025 m. lapkričio 17 d. atidarė visas derybų skyrių grupes;

D. kadangi 2025 m. Komisijos ataskaitoje dėl Albanijos patvirtinama, kad šalis toliau daro pažangą daugumoje su stojimu susijusių sričių, ir kartu pabrėžiama gilesnių, nuoseklesnių ir negrįžtamų reformų būtinybė;

E. kadangi ES plėtros proceso patikimumas priklauso nuo griežtų sąlygų, nuopelnais grindžiamo pažangos vertinimo ir veiksmingo reformų įgyvendinimo, o ne tik nuo oficialaus teisės aktų priėmimo; kadangi Albanijos stojimas į ES priklauso nuo ilgalaikių, nuodugnių ir negrįžtamų reformų srityse, kurios patenka į stojimo derybų pagrindinių principų grupę, pradedant teisine valstybe ir demokratinių institucijų veikimu; kadangi stojimo tvarkaraštis priklauso nuo šalies kandidatės vykdomų reformų kokybės;

F. kadangi demokratinių institucijų, teismų nepriklausomumo, kovos su korupcija pastangų, žiniasklaidos laisvės, pagrindinių teisių, įskaitant mažumų teises, stiprinimas tebėra labai svarbus Albanijos stojimo kelyje;

G. kadangi demokratinių procesų vientisumo užtikrinimas tapo pagrindiniu ES plėtros politikos elementu; kadangi 2025 m. liepos mėn. Albanijos parlamentas priėmė pirmąją šalies nacionalinę kovos su užsienio kišimusi ir dezinformacija strategiją;

H. kadangi dar nėra visapusiškai atsižvelgta į 2025 m. spalio 23 d. ODIHR rekomendacijas, pateiktas po 2025 m. gegužės 11 d. Albanijos parlamento rinkimų, ir ankstesnes ODIHR rekomendacijas dėl tolesnio rinkimų Albanijoje vykdymo gerinimo;

1. palankiai vertina tvirtą Albanijos įsipareigojimą siekti integracijos į ES, pagrįstą visų politinių partijų sutarimu ir didele piliečių parama, ir palankiai vertina tai, kad Albanija vos per 13 mėnesių atidarė visas stojimo derybų skyrių grupes; pažymi, kad Albanijos piliečių pritarimas narystei ES išlieka nuolat didelis ir atspindi stiprų Albanijos visuomenės siekį integruotis į Europą; ragina šalį išlaikyti dabartinį reformų tempą ir toliau derinti teisės aktus su ES *acquis*, pabrėždamas, kad Albanijos pažanga integruojantis į Europą prisideda prie Europos žemyno stabilumo, saugumo ir atsparumo;

2. atkreipia dėmesį į Albanijos užmojį užbaigti stojimo derybas iki 2027 m. pabaigos ir palankiai vertina pastaraisiais metais padarytą sparčią pažangą šioje srityje; pabrėžia, kad Albanijos valdžios

institucijos turi užtikrinti visapusišką teisės aktų įgyvendinimą;

3. pažymi, kad tiek 2025 m. Komisijos ataskaitoje dėl Albanijos, tiek ODIHR ataskaitoje dėl 2025 m. gegužės mėn. parlamento rinkimų Albanijos rinkimų sistema vertinama kaip iš esmės tinkama konkurencingiems rinkimams surengti, tačiau pakartojamas susirūpinimas dėl nevienodų sąlygų politiniams subjektams, netinkamo administracinių išteklių naudojimo, dėl kurio nyksta ribos tarp valstybės institucijų ir partijų struktūrų, politinių partijų finansavimo, įtarimų dėl balsų pirkimo ir spaudimo rinkėjams; todėl ragina Albanijos politinę daugumą ir opoziciją konstruktyviai ir įtraukiai vykdyti visapusišką rinkimų reformą, glaudžiai bendradarbiaujant su pilietine visuomene, ir gerokai prieš būsimus rinkimų ciklus visapusiškai įgyvendinti likusias ODIHR ir Venecijos komisijos rekomendacijas; pabrėžia, kad tokia reforma turėtų sustiprinti rinkimų sistemą, įskaitant rinkimų kampanijų finansavimo skaidrumą, lygias galimybes naudotis žiniasklaidos priemonėmis ir apsaugos priemones nuo piktnaudžiavimo administraciniais ištekliais, ir užtikrinti, kad sistema būtų įgyvendinama veiksmingai; pabrėžia, kad siekiant užtikrinti visuomenės pasitikėjimą būsimais rinkimais labai svarbus platus politinis konsensusas ir realus šių reformų įgyvendinimas;

4. reiškia susirūpinimą dėl nuolatinės politinės poliarizacijos ir konfrontacinio politinio diskurso, kurie kenkia parlamentinei priežiūrai, visuomenės pasitikėjimui ir veiksmingam demokratinių institucijų veikimui; ragina politinius veikėjus atnaujinti konstruktyvų parlamentinį dialogą, užtikrinant, kad Albanijos parlamentas ir toliau būtų pagrindinis demokratinių diskusijų ir demokratinės priežiūros forumas; pabrėžia, kad veikiančiai demokratijai būtinas prasmingas opozicijos dalyvavimas parlamentinėse procedūrose; primena, kad smurtiniams protestams nėra vietos veikiančioje demokratijoje;

5. ragina vykdyti griežtesnę vykdomosios valdžios parlamentinę kontrolę, užtikrinti didesnį teisėkūros procedūrų skaidrumą ir prasmingesnes konsultacijas ankstyvame etape su pilietinės visuomenės organizacijomis, socialiniais partneriais ir nepriklausomomis institucijomis; pabrėžia, kad siekiant pažangos integracijos į ES procese neturėtų būti aukojama reformų kokybė ir jų įtraukumas; pabrėžia, kad svarbu tinkamai įtraukti suinteresuotąsias šalis ir prisiimti nacionalinę atsakomybę, kad būtų užtikrintas tvarus jų įgyvendinimas ir ilgalaikis poveikis; pabrėžia, kad svarbu stiprinti Albanijos parlamento komitetų vaidmenį ir pajėgumus, be kita ko, užtikrinant geresnes jų galimybes gauti informacijos, ekspertų paramą ir skaidrias teisėkūros procedūras;

Teisinė valstybė, teisminės institucijos ir kova su korupcija

6. palankiai vertina tai, kad toliau įgyvendinamas Albanijos teismų reformos procesas, apimantis teisėjų ir prokurorų patikrinimą, nes tai padėjo padidinti atskaitomybę ir sąžiningumą jos teisminėse

institucijose; palankiai vertina Aukštąją teismų tarybą dėl naujų teisėjų paskyrimų, taip padedant sumažinti neužimtų pareigybių skaičių; pabrėžia, kad teismų nepriklausomumo užtikrinimas tebėra esminis teisinės valstybės elementas, kaip ir nuolatinės pastangos toliau stiprinti teismų atskaitomybę, kokybę ir veiksmingumą; vis dėlto atkreipia dėmesį į išliekančias problemas, susijusias su teismų veiksmingumu, veiksmingu galutinių teismo sprendimų vykdymo užtikrinimu, neišnagrinėtomis bylomis, teismų praktikos nuoseklumu ir bandymais daryti nederamą įtaką;

7. primena, kad parlamento narių imunitetas yra dalis Albanijos konstitucinės sistemos, kuria siekiama užtikrinti tinkamą demokratinių institucijų veikimą; pabrėžia, kad bet kokie sprendimai šiuo atžvilgiu turėtų būti priimami griežtai laikantis konstitucinių nuostatų ir nustatytų teisinių procedūrų ir turėtų vykti be politikų kišimosi ir nepagrįstai nedelsiant;

8. palankiai vertina Albanijos valdžios institucijų pastangas nuolat didinti Konstitucinio Teismo veiksmingumą; vis dėlto ragina toliau stiprinti kitus teisminių institucijų valdymo organus ir nuolat investuoti į teismų infrastruktūrą ir skaitmenizaciją; primena, kad teisminės institucijos vis dar patiria politinį spaudimą ir sulaukia grasinimų, o tai kelia pavojų teismų nepriklausomumui; pabrėžia, kad svarbu, jog vykdomoji ir įstatymų leidžiamoji valdžia laiku ir visapusiškai įgyvendintų Konstitucinio Teismo sprendimus, nes tai yra esminis teisinės valstybės ir institucinės pusiausvyros elementas;

9. apgailestauja, kad „Transparency International“ 2025 m. korupcijos suvokimo indekse skelbiamame reitinge Albanija nukrito į 91 vietą, palyginti su 2024 m. buvusia 80 vieta; pabrėžia, kad korupcija išlieka didelį susirūpinimą keliančia problema ir kad, nepaisant padarytos pažangos, susijusios su jos teisinė ir institucinė sistema, Albanija turi toliau didinti specialius policijos pajėgumus ir konsoliduoti savo tyrimų, baudžiamojo persekiojimo ir galutinių apkaltinamųjų nuosprendžių rezultatus, ypač aukšto lygio korupcijos bylų atveju; palankiai vertina tai, kad priimti pagrindiniai kovos su korupcija teisės aktai, be kita ko, dėl pranešėjų apsaugos ir interesų konfliktų, ir ragina juos kruopščiai įgyvendinti; palankiai vertina nuolatinį specializuotų kovos su korupcija ir organizuotu nusikalstamumu institucijų, įskaitant Specialiąją kovos su korupcija ir organizuotu nusikalstamumu struktūrą (SPAK), darbą ir ragina užtikrinti jų nuolatinį nepriklausomumą, pakankamus išteklius ir veiklos pajėgumus, neapribojant jų tyrimo įgaliojimų ar nepakenkiant jų darbui; ragina dėti daugiau pastangų siekiant užtikrinti veiksmingą nusikalstamu būdu įgyto turto atsekimą, įšaldymą, konfiskavimą ir valdymą, be kita ko, atliekant sistemingus finansinius tyrimus, gerinant tarpžinybinį ir tarpvalstybinį bendradarbiavimą ir visapusiškai naudojantis konfiskavimo priemonėmis atsižvelgiant į pagrindines teises;

10. primygtinai pabrėžia, kad korupcijos problemą reikia spręsti visais

lygmenimis, kad būtų sustiprintas piliečių pasitikėjimas valstybės institucijomis ir sudarytos sąlygos nuspėjamai verslo aplinkai; ragina užtikrinti didesnį skaidrumą, interesų konfliktų kontrolę, sąžiningumo rizikos vertinimus ir tikslines prevencines priemones didelės rizikos sektoriuose, visų pirma viešųjų pirkimų ir koncesijų, licencijavimo ir tikrinimo, taip pat statybos ir žemėtvarkos srityse;

11. ragina Albaniją ryžtingai siekti pažangos dėl pirminės nuosavybės registracijos ir teisingo, visuotinai priimtino kompensavimo, didinti valstybinio turto registro skaidrumą ir nekilnojamojo turto registro kadastrinių duomenų kokybę, taip pat užtikrinti, kad turto nusavinimo ir panaikinimo atvejais būtų paisoma teisės į teisingą bylos nagrinėjimą ir teisės į veiksmingą teisinę gynybą;

12. pabrėžia, kad svarbu veiksmingai kovoti su organizuotu nusikalstamumu, įskaitant pinigų plovimo ir prekybos narkotikais tinklus, ir ragina aktyviau bendradarbiauti su ES agentūromis, pvz., Europolu ir Eurojustu; ragina valdžios institucijas paspartinti pastangas siekiant suderinti Albanijos teisinę sistemą organizuoto nusikalstamumo srityje su ES *acquis*, stiprinti teisėsaugos pajėgumus ir didinti tyrimų veiksmingumą;

13. palankiai vertina tai, kad Albanijos bankai oficialiai pradėjo vykdyti tarpvalstybines mokėjimo eurais operacijas per SEPA sistemą; palankiai vertina Albanijos valdžios institucijų dideles pastangas kovoti su pinigų plovimu priimant 2024–2030 m. nacionalinę pinigų plovimo ir terorizmo finansavimo prevencijos strategiją; atkreipia dėmesį į iniciatyvą „Cashless Albania 2030“ („Albanija be grynųjų pinigų iki 2030 m.“), kuria siekiama kovoti su aukšto lygio neoficialumu verslo srityje ir neteisėtais grynųjų pinigų srautais;

Pagrindinės teisės ir žiniasklaidos laisvė

14. palankiai vertina tai, kad 2025 m. organizacijos „Žurnalistai be sienų“ paskelbtame pasaulio spaudos laisvės indekse Albanijos iš 99 vietos 2024 m. pakilo į 80 vietą 2025 m.; ragina toliau dėti pastangas siekiant apsaugoti saviraiškos laisvę ir žiniasklaidos pliuralizmą Albanijoje ir, be kita ko, užtikrinti didesnį skaidrumą galimų žiniasklaidos priemonių savininkų interesų konfliktų atveju, apsaugos nuo politinio ir ekonominio spaudimo žurnalistams priemones ir veiksmingą grasinimų žiniasklaidos specialistams ir išpuolių prieš juos tyrimą; taip pat ragina užtikrinti didesnį žiniasklaidos priemonių nuosavybės struktūrų skaidrumą ir skaidrų valstybinės reklamos platinimą, kad būtų išsaugotas redaktorių nepriklausomumas ir žiniasklaidos pliuralizmas;

15. griežtai smerkia priešiškumą nepriklausomiems žurnalistams ir žiniasklaidos specialistams Albanijoje, įskaitant aukšto rango pareigūnų žodinius išpuolius ir prieš žiniasklaidą nukreiptą retoriką, šmeižto kampanijas ir prieš moteris nukreiptą priekabiavimą internete, dažnai prieš žurnalistus, rašančius apie teisinę valstybę,

korupciją ir teisingumą; be to, reiškia susirūpinimą dėl didelio ieškinių prieš žurnalistus skaičiaus; palankiai vertina naujausius Albanijos Baudžiamojo kodekso pakeitimus; tačiau apgailestauja, kad jais nebuvo visiškai dekriminalizuotas garbės ir orumo įžeidimas, kaip to reikalaujama pagal ES ir tarptautinius standartus;

16. ragina Albanijos valdžios institucijas skatinti žiniasklaidos ir skaitmeninio raštingumo ugdymą kaip papildomą priemonę, kuria siekiama didinti informacinės aplinkos atsparumą, be kita ko, integruojant žiniasklaidos priemonių naudojimo raštingumo iniciatyvas visoje švietimo sistemoje, remiant mokytojų mokymą ir šiuolaikinius mokymosi išteklius ir stiprinant bendradarbiavimą su nepriklausoma žiniasklaida ir atitinkamomis ES programomis, kuriomis skatinamas kritinis mąstymas ir atsakingas dalyvavimas skaitmeninėje erdvėje;

17. ragina Albaniją stiprinti etninių ir religinių mažumų ir pažeidžiamų grupių, įskaitant romus ir egiptiečius, asmenis su negalia, darbuotojus migrantus ir LGBTIQ+ asmenis, apsaugos institucinę sistemą, skatinti šių asmenų teisių apsaugą ir užtikrinti veiksmingą kovos su diskriminacija teisės aktų įgyvendinimą ir pagerinti etinių ir religinių mažumų ir pažeidžiamų grupių galimybes naudotis viešosiomis paslaugomis ir gerinti jų prasmingą dalyvavimą socialiniame, ekonominiame ir politiniame gyvenime; yra susirūpinęs dėl Albanijos politiniame diskurse vartojamos prieš lyčių lygybę nukreiptos retorikos; pažymi, kad stiprinant mažumų teisių apsaugos institucinę sistemą kartu turi būti imamasi veiksmingų priemonių, kuriomis užtikrinamas visiškas ir veiksmingas praktinis tų teisių įgyvendinimas;

18. ragina Albanijos valdžios institucijas užtikrinti pripažintoms tautinėms mažumoms nuolatinę galimybę mokytis mažumų kalbomis, taip pat remti mokytojų rengimą, vadovėlių rengimą ir kultūrinės tapatybės išsaugojimą;

19. palankiai vertina tai, kad Albanijoje priimtas lyčių lygybės įstatymas, kuris atitinka ES *acquis* ir tarptautinius žmogaus teisių standartus; tačiau reiškia susirūpinimą dėl prieš LGBTIQ+ asmenis nukreiptos dezinformacijos ir neapykantos antplūdžio, įskaitant šmeižto kampanijas, nukreiptas prieš LGBTIQ+ asmenų lygybės siekiančių pilietinės visuomenės organizacijų veiklą; ragina Albanijos valdžios institucijas užtikrinti, kad diskriminacinę retoriką skleidžiantys asmenys būtų patraukti atsakomybėn pagal teisės aktus; ragina Albanijos vyriausybę parengti teisines priemones, pvz., dėl registruotos partnerystės, kad būtų pripažįstamos ir apsaugotos tos pačios lyties asmenų poros, kaip numatyta jos įsipareigojime pagal Nacionalinį veiksmų planą, skirtą LGBTI asmenims (2021–2027 m.), ir kad Albanijos teisės aktai dėl žmogaus teisių atitiktų ES *acquis*;

20. palankiai vertina, tai, kad pripažinta ilgametė bulgarų bendruomenės istorija tokiuose regionuose kaip Prespa, Gollobordė ir Gora ir ragina

Albanijos valdžios institucijas užtikrinti visapusišką jų ir kitų Albanijos pripažintų tautinių mažumų kalbos, kultūros ir švietimo teisių paisymą;

21. apgailestauja dėl neišsprendžiamų nuolatinių diskriminacijos ir socialinės atskirties problemų, su kuriomis susiduria mažumų grupės Albanijoje, ypač kiek tai susiję su švietimo, užimtumo ir viešųjų paslaugų prieinamumu; ragina Albanijos vyriausybę visiškai suderinti kovos su diskriminacija politiką ir mažumų teises su ES *acquis*; pabrėžia, kad reikia gerinti galimybes kreiptis į teismą ir dalyvauti politinėje veikloje, ypač pažeidžiamoms ir marginalizuotoms grupėms;

22. pripažįsta, kad graikų tautinė mažuma nuo seno įsitvirtinusi Albanijoje, ypač jos pietuose, ir ragina Albaniją užtikrinti nuosavybės teisės apsaugą;

23. taip pat pabrėžia, kad svarbu išsaugoti atminties vietas, susijusias su komunistine diktatūra, ir remti atminimo ir švietimo iniciatyvas, kuriomis skatinamas istorinis sąmoningumas ir stiprinama demokratinė kultūra, ypač tarp jaunesnių kartų;

24. palankiai vertina gyvybingą ir konstruktyvią Albanijos pilietinę visuomenę, kuri atlieka labai svarbų ir teigiamą vaidmenį reformų procese; ragina Albanijos vyriausybę užmegzti bendradarbiavimo ryšius, iš tiesų įtraukiant pilietinę visuomenę į skaidrų teisėkūros procesą nuo pat ankstyvųjų etapų ir vėliau; tačiau apgailestauja, kad pilietinės visuomenės organizacijos Albanijoje toliau susiduria su iššūkiais ir gauna ribotą viešąjį finansavimą; be to, ragina Albanijos vyriausybę užtikrinti palankią, saugią ir nediskriminacinę aplinką pilietinei visuomenei;

25. yra susirūpinęs, kad Pasaulio ekonomikos forumo 2025 m. pasaulinio lyčių nelygybės indekso ataskaitoje paskelbtame pasauliniame reitinge Albanija nukrito iš 23-ios vietos 2024 m. į 36-ą vietą 2025 m., o tai reiškia, kad atotrūkis tarp lyčių didėja; apgailestauja, kad teisinė sistema, kuria siekiama kovoti su smurtu dėl lyties, dar nėra visapusiškai suderinta su Stambulo konvencija; primygtinai ragina Albanijos vyriausybę stiprinti paramos aukoms paslaugas, visų pirma sveikatos priežiūros paslaugas, moterų prieglaudų finansavimą, nemokamą teisinę pagalbą ir reintegracijos bei reabilitacijos programas;

26. yra susirūpinęs dėl to, kad dar nėra visiškai įgyvendinta 2021–2026 m. Albanijos nacionalinė vaiko teisių darbotvarkė (NARC) ir kad vėlavimai, ribota teisinė pagalba ir netinkamas institucijų koordinavimas trukdo užtikrinti vaiko teisę į teisingumą; apgailestauja dėl to, kad dauguma vaikų Albanijoje vis dar patiria skurdo riziką; ragina Albanijos valdžios institucijas veiksmingai įgyvendinti NARC teikiant pagalbą vaikams, susiduriantiems su atskirtimi ir skurdu;

Viešojo administravimo reforma ir valdymas

27. pripažįsta pažangą, padarytą vykdant viešojo administravimo reformą, įskaitant strateginį planavimą ir koordinavimą; palankiai vertina tai, kad buvo priimta 2025–2030 m. kompleksinė viešojo administravimo reformos strategija; vis dėlto pabrėžia, kad reikia dėti daugiau pastangų siekiant užtikrinti nuopelnais grindžiamą įdarbinimą ir valstybės tarnybos depolitizavimą, be kita ko, priimti naują valstybės tarnybos teisinę sistemą ir ją įgyvendinti;

28. yra susirūpinęs, kad nei viešųjų pirkimų teisinė sistema, nei bendrovių teisės aktai nėra visiškai suderinti su ES *acquis*; ragina Albanijos valdžios institucijas toliau dėti pastangas, kad Albanijos teisės aktai būtų visiškai suderinti su ES *acquis*; ragina stiprinti parlamentinę priežiūrą, nepriklausomą auditą ir užtikrinti visišką viešųjų pirkimų procedūrų skaidrumą, siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi ES konkurencijos, duomenų apsaugos ir kovos su korupcija standartų;

29. palankiai vertina Albanijos įvairių partijų parlamentinio komiteto darbą teritorinės reformos srityje; pabrėžia, kad bet kokia reforma šioje srityje turėtų būti vykdoma taikant įtraukų procesą ir remiantis objektyviais socialiniais ir ekonominiais kriterijais bei vietos savivaldos Europos standartais;

30. ragina gerinti politikos planavimą, įrodymais grindžiamą sprendimų priėmimą ir skaidrius biudžeto procesus, įskaitant griežtesnę parlamentinę viešųjų finansų priežiūrą; primygtinai pabrėžia, kad reikėtų gerinti vietos valdžios institucijų padalinių finansinius išteklius, administracinius pajėgumus ir fiskalinį savarankiškumą;

31. palankiai vertina Albanijos valdžios institucijų neseniai priimtą 2025–2030 m. nacionalinę kibernetinio saugumo strategiją; palankiai vertina tai, kad Albanijos dabartinis kibernetinio saugumo įstatymas suderintas su ES TIS 2 direktyva[5]; palankiai vertina tai, kad Albanijos valdžios institucijos patvirtino atnaujintą ypatingos svarbos ir svarbios informacijos infrastruktūros operatorių sąrašą;

32. palankiai vertina tai, kad Albanija nuolat gerina savo duomenų perdavimą Eurostatui; ragina Albanijos valdžios institucijas toliau didinti aukštos kokybės duomenų rengimą ir platinimą;

33. palankiai vertina Albanijos vyriausybės priimtus naujus teisės aktus dėl prekių ženklų ir patentų; ragina Albanijos valdžios institucijas visapusiškai suderinti Albanijos intelektinės nuosavybės teisę su ES

---

5 2022 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2022/2555 dėl priemonių aukštam bendram kibernetinio saugumo lygiui visoje Sąjungoje užtikrinti, kuria iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 910/2014 ir Direktyva (ES) 2018/1972 ir panaikinama Direktyva (ES) 2016/1148, (TIS 2 direktyva) (OL L 333, 2022 12 27, p. 80, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2555/oj).

acquis ir toliau ją stiprinti;

Socialinės ir ekonominės reformos ir aplinka

34. palankiai vertina Albanijos dalyvavimą įgyvendinant ES Vakarų Balkanų ekonomikos augimo planą; vis dėlto pažymi, kad vis dar esama struktūrinių trūkumų, įskaitant neformalumą verslo srityje, ribotą našumo augimą ir sudėtingą verslo aplinką; apgailestauja, kad didelis šešėlinės ekonomikos mastas trukdo verslo aplinkai ir konkurencijai; pakartoja, kad svarbu gerinti transporto infrastruktūrą Vakarų Balkanų šalyse ir toliau plėtoti jų traukinių ir oro jungtis su ES valstybėmis narėmis; palankiai vertina Albanijos valdžios institucijų suteiktas PVM išimtis ES finansuojamiems projektams Albanijoje;

35. primena ES Vakarų Balkanų ekonomikos ir investicijų plano galimybes gerinti regionines jungtis pasitelkiant geležinkelius ir kelius; atsižvelgdamas į tai, primygtinai ragina visų susijusių šalių valdžios institucijas užbaigti VIII koridoriaus, jungiančio Albaniją, Šiaurės Makedoniją ir Bulgariją, projektus;

36. ragina įgyvendinti visapusišką tiesioginių užsienio investicijų tikrinimo mechanizmą, kuris būtų strateginė iniciatyva siekiant apsaugoti Albanijos nacionalinius interesus, didinti saugumą ir užtikrinti nuspėjamumą investuotojams ir suderinamumą su ES standartais;

37. pabrėžia, kad Albanijos viešųjų finansų vidaus kontrolės vidaus kontrolės sistema tebėra veiksminga tik iš dalies; ragina Albaniją didinti valstybės valdomų įmonių atskaitomybę ir skaidrumą, viešai skelbiant jų metines finansinių veiklos rezultatų ataskaitas; ragina Albanijos valdžios institucijas visapusiškai įgyvendinti Albanijos aukščiausiosios audito institucijos rekomendacijas;

38. palankiai vertina tai, kad buvo priimta 2025–2030 m. Albanijos muitinės informacinių sistemų modernizavimo ir suderinimo su ES sistemomis strategija; palankiai vertina Albanijos valdžios institucijų pastangas laikytis ES standartų derinant ir gerinant muitinės infrastruktūrą; pabrėžia, kad muitinės IT sistemas reikia iš esmės atnaujinti, kad jos pilnai atitiktų ES standartus, ir ragina Albanijos valdžios institucijas paspartinti būtinas investicijas ir reformas šioje srityje;

39. palankiai vertina Albanijos valdžios institucijų pastangas suderinti teisės aktus dėl privačių pensijų fondų su ES *acquis*; ragina Albaniją baigti derinti savo teisės aktus su ES *acquis* draudimo, kapitalo rinkų, vertybinių popierių rinkų, investicinių fondų ir finansų rinkų infrastruktūros srityse;

40. labai palankiai vertina Komisijos pasiūlymą ir Tarybos įgaliojimą pradėti derybas dėl ES tarptinklinio ryšio savo šalies kainomis režimo išplėtimo įtraukiant Vakarų Balkanus ir ragina Komisiją ir

Vakarų Balkanų partnerius skubiai imtis būtinų veiksmų siekiant abipusiškai atverti ES ir Vakarų Balkanų partnerių tarptinklinio ryšio rinkas, kad piliečiai ir įmonės galėtų naudotis tarptinklinio ryšio paslaugomis be papildomų mokesčių;

41. pabrėžia, kad svarbu investuoti į švietimą, įgūdžių ugdymą ir inovacijas, kad būtų remiamas tvarus augimas ir socialinė sanglauda; palankiai vertina tai, kad Albanijos vyriausybė priėmė aukštojo mokslo reformos teisės aktus ir toliau įgyvendina 2021–2026 m. nacionalinę švietimo strategiją; ragina Albanijos valdžios institucijas baigti rengti Kultūros paveldo ir muziejų įstatymo įgyvendinimo teisės aktus; skatina rengti politiką, kuria gerinant darbo rinkos sąlygas, vykdant švietimo reformą ir remiant inovacijas siekiama mažinti jaunimo emigraciją ir protų nutekėjimą ir didinti jaunų specialistų galimybes;

42. ragina Albanijoje toliau plėtoti ir veiksmingai įgyvendinti socialinio būsto sistemą remiantis tęsiama ir tobulinama 2016–2025 m. Nacionaline socialinio būsto strategija, kad būtų užtikrintos stabilios ir deramos gyvenimo sąlygos mažesnes pajamas gaunančioms ir pažeidžiamoms grupėms; visų pirma pabrėžia, kad svarbu jaunimui, įskaitant studentus ir pameistrius, suteikti prieinamą ir įperkamą socialinį būstą, nes taip remiamas jų geografinis judumas, galimybė gauti išsilavinimą ir mokytis bei sėkminga integracija į darbo rinką;

43. pabrėžia, kad tikras socialinis dialogas yra labai svarbus siekiant užtikrinti ES plėtros naudą įvairioms gyventojų grupėms; palankiai vertina pagerėjusį duomenų bazių perdavimą ir ankstyvą prisijungimą prie Europos užimtumo tarnybų tinklo (EURES), o tai tapo įmanoma visiškai suderinus nacionalinį profesijų sąrašą su daugiakalbiu Europos įgūdžių, gebėjimų, kvalifikacijos ir profesijų klasifikatoriumi (ESCO); tačiau apgailestauja dėl to, kad Nacionalinės darbo tarybos posėdžiai vyksta retai; ragina stiprinti trišalį konsultacijų procesą, įskaitant tinkamą atstovavimą profesinėms sąjungoms; pabrėžia, kad reikia toliau remti socialinių partnerių gebėjimų stiprinimą;

44. ragina dėti daugiau pastangų skatinant laikytis ES darbo teisės ir ES darbuotojų saugos ir sveikatos programos, įskaitant visapusišką nediskriminacinės politikos ir lygybės priemonių įgyvendinimą, ir primygtinai ragina atitinkamas nacionalines valdžios institucijas užtikrinti veiksmingą stebėseną, vykdymo užtikrinimą ir tinkamas sankcijas reikalavimų nesilaikymo atvejais;

45. pabrėžia, kad norint daryti pažangą siekiant narystės ES, būtina įrodyti, kad buvo įgyvendintas aplinkos apsaugos *acquis* ir užtikrinamas jo vykdymas, ypač aplinkos vertinimo, gamtos apsaugos teisės aktų ir visuomenės dalyvavimo teisių srityse;

46. atkreipia dėmesį į Albanijos vyriausybės pranešimą, kad ji atliks šalies atliekų tvarkymo sektoriaus reformą, centralizuodama ir

pagerindama atliekų surinkimą ir tvarkymą; tačiau susirūpinęs atkreipia dėmesį į tai, kad, remiantis Komisijos vertinimu, per ataskaitinį laikotarpį nepadaryta jokios pažangos aplinkos ir kovos su klimato kaita srityje; primygtinai ragina Albanijos vyriausybę teikti pirmenybę prisitaikymo prie klimato kaitos strategijų įgyvendinimui, atsinaujinančiųjų išteklių energijos plėtrai ir remti tvarų ekonomikos augimą;

47. labai apgailestauja dėl to, kad išplėsta Albanijos 2015 m. teisės akto dėl strateginių investicijų taikymo sritis, atsižvelgiant į jo nuostatas, kuriomis sudaromos sąlygos paspartinti leidimų išdavimo procedūras ir sumažinti aplinkosauginę kontrolę, nes tai gali neigiamai paveikti saugomas teritorijas ir kitas aplinkos požiūriu pažeidžiamas zonas; ragina panaikinti 2024 m. teisės akto dėl saugomų teritorijų pakeitimus, kuriais leidžiama plėtoti didelio masto turizmo infrastruktūrą saugomose teritorijose ir perduoti Nacionalinei teritorijų tarybai pagrindinę valdymo ir sprendimų priėmimo kompetenciją, taip sumažinant aplinkosauginę priežiūrą;

48. atkreipia dėmesį į tai, kad Komisija įspėjo Albaniją nesiimti veiksmų, kurie gali daryti poveikį jos stojimui į ES, vykstant nacionaliniams protestams dėl didelio masto prabangaus kurorto plėtros projekto, kuris kelia grėsmę saugomai laukinės gamtos teritorijai, kurioje gyvena flamingai, ruoniai ir yra vėžlių lizdaviečių; šiuo atžvilgiu pritaria Komisijos kritikai ir primena, kad suderinimas su ES aplinkos apsaugos taisyklėmis, įskaitant Paukščių direktyvą[6] ir Buveinių direktyvą[7], yra būtina stojimo į ES sąlyga;

49. reiškia didelį susirūpinimą dėl to, jog tai, kas vyksta Vjosos-Nartos saugomoje teritorijoje, rodo praktines šių teisės aktų pakeitimų pasekmes ir dėl to kylantį pavojų pripažintos ekologinės vertės teritorijoms; atidžiai stebi dėl to vykstančius taikius masinius protestus; ragina Albanijos valdžios institucijas nedelsiant paskelbti visų naujų leidimų išdavimo procedūrų, statybos darbų ir plėtros intervencijų saugomose teritorijose moratoriumą, kol bus panaikintos nesuderinamos iš dalies pakeisto Saugomų teritorijų įstatymo nuostatos, remiantis seniai pateiktu Komisijos ir Parlamento prašymu ir laikantis 27 skyriaus uždarymo kriterijų, ir kol bus užtikrinta visapusiška atitiktis ES gamtos apsaugos standartams; pabrėžia, kad turi būti atliekami išsamūs visų šios srities projektų poveikio aplinkai vertinimai, visapusiškai atitinkantys ES standartus, įskaitant skaidrų visuomenės dalyvavimo procesą, į kurį būtų įtrauktos vietos bendruomenės, mokslininkai ir pilietinė visuomenė;

---

6 2009 m. lapkričio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/147/EB dėl laukinių paukščių apsaugos (OL L 20, 2010 1 26, p. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/147/oj).

7 1992 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyva 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos (OL L 206, 1992 7 22, p. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj).

Užsienio politika ir regioninis bendradarbiavimas

50. palankiai vertina nuoseklų ir visapusišką Albanijos prisiderinimą prie ES bendros užsienio ir saugumo politikos, įskaitant ribojamąsias priemones, nuolatinį Albanijos dalyvavimą ES bendros užsienio ir saugumo politikos misijose ir operacijose ir jos konstruktyvų vaidmenį skatinant stabilumą regione, nes tai patvirtina šios šalies tvirtą euroatlantinį kursą; palankiai vertina tvirtesnį bendradarbiavimą saugumo ir gynybos klausimais pasitelkiant ES ir Albanijos partnerystę saugumo ir gynybos srityje ir dialogus saugumo ir gynybos klausimais; pabrėžia, kad svarbu užtikrinti tolesnį bendradarbiavimą, kaip antai bendras mokymo iniciatyvas, bendrus žvalgybos pajėgumus, ir sustiprintas sienų saugumo priemones siekiant įveikti regioninius ir pasaulinius saugumo iššūkius;

51. pabrėžia, kad dalyvavimas tarptautinėse iniciatyvose ir organizacijose turėtų ir toliau atitikti ES vertybes, tikslus dėl regiono stabilumo ir Albanijos integracijos į ES tikslus; pabrėžia skaidrumo ir tinkamos parlamentinės kontrolės svarbą priimant su tarptautiniais įsipareigojimais susijusius sprendimus;

52. pabrėžia gerų kaimyninių santykių ir regioninio bendradarbiavimo, kaip esminių ES plėtros proceso sudedamųjų dalių, svarbą ir palankiai vertina aktyvų Albanijos dalyvavimą regioninėse iniciatyvose; pabrėžia, kad Vakarų Balkanuose reikia glaudžiau bendradarbiauti saugumo srityje ir skatinti glaudesnį regioninių partnerių veiklos koordinavimą kovojant su organizuotu nusikalstamumu, kibernetinėmis grėsmėmis ir hibridiniais iššūkiais; pripažįsta Adrijos ir Jonijos jūrų regiono strateginę svarbą Europos saugumui ir ekonominiam stabilumui; ragina Albaniją, koordinuojant veiksmus su ES ir NATO, stiprinti savo jūrų saugumo pajėgumus, įskaitant jūrų laivyno infrastruktūros stiprinimą, stebėjimo sistemų tobulinimą ir intensyvesnes pastangas kovoti su neteisėta veikla, pvz., prekyba žmonėmis; skatina Albaniją glaudžiau bendradarbiauti su ES pakrančių valstybėmis, kad būtų užtikrinta svarbiausių jūrų kelių apsauga ir aplinkosauginis tvarumas regione;

53. įspėja, kad už ES ribų plėtojamos iniciatyvos, įskaitant Atvirų Balkanų iniciatyvą, gali sukurti lygiagrečias struktūras, kurios galėtų pakenkti Berlyno procesui ir Vakarų Balkanų bendrai regioninei rinkai;

ES parama

54. palankiai vertina ES finansinę ir techninę pagalbą, suteiktą Albanijai pagal PNPP III ir reformų ir ekonomikos augimo priemonę ir pabrėžia, kad tokia parama ir toliau turi būti tvirtai susieta su konkrečių reformų įgyvendinimu ir išmatuojamais rezultatais; ragina stiprinti ES paramą regioninio saugumo iniciatyvoms, kuriomis didinamas stabilumas ir atsparumas visose Vakarų Balkanų šalyse;

palankiai vertina Europos taikos priemonės dvišales pagalbos priemones, skirtas Albanijos ginkluotosioms pajėgoms remti, kuriomis didinami Albanijos pajėgumai prisidėti prie ES bendros saugumo ir gynybos politikos misijų ir operacijų;

55. ragina stiprinti pilietinės visuomenės organizacijų, verslo asociacijų ir socialinių partnerių priežiūrą ir prasmingą dalyvavimą visuose Vakarų Balkanų reformų ir ekonomikos augimo priemonės etapuose, įskaitant reformų priemonių kūrimą, projektų įgyvendinimą ir rezultatų stebėseną;

56. ragina ES teikti Albanijai papildomą finansinę ir techninę pagalbą, kad būtų remiama tvari kaimo plėtra ir mažinama atskirtis tarp miesto ir kaimo vadovaujantis ES sanglaudos politika;

57. reiškia susirūpinimą dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos nustatytų rimtų pažeidimų įgyvendinant ES Pasirengimo narystei paramos kaimo plėtrai priemonės (IPARD II) programą Albanijoje; pabrėžia, kad naudojant ES finansinės paramos priemones svarbu užtikrinti visišką skaidrumą, atskaitomybę ir veiksmingus kontrolės mechanizmus, kad būtų apsaugoti ES finansiniai interesai ir išliktų visuomenės pasitikėjimas; ragina nedelsiant įgyvendinti būtinas taisomąsias priemones;

58. ragina Komisiją toliau teikti aiškias gaires dėl reformų prioritetų ir užtikrinti skaidrią ir griežtą reformų pažangos stebėseną; taip pat ragina Komisiją visose valstybėse narėse ir Albanijoje pradėti informavimo kampaniją, kad būtų paaiškintas teigiamas ES plėtros poveikis piliečiams;

59. ragina Komisiją kartu su Europos išorės veiksmų tarnyba toliau padėti Albanijai didinti atsparumą hibridinėms grėsmėms kibernetinio saugumo, manipuliavimo informacija ir ypatingos svarbos infrastruktūros apsaugos srityje; pabrėžia, kad reikia gerinti koordinavimą ir spręsti dezinformacijos bei hibridinių grėsmių, kuriomis siekiama sumenkinti visuomenės paramą Albanijos stojimui į ES, klausimą strategiškiau pabrėžiant ES svarbą Vakarų Balkanų šalių žmonėms;

°

° °

60. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Europos Vadovų Tarybos pirmininkui, Komisijos pirmininko pavaduotojai ir Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams bei Albanijos Respublikos prezidentui, vyriausybei ir parlamentui.